

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-72>

УДК 657.24;657.631.8;657.6.012.16

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК ПОРЯДКУ НАРАХУВАННЯ Й СПЛАТИ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

INFORMATION SUPPORT FOR EXPERT STUDIES AND TAX AUDITS OF THE PROCEDURE FOR CALCULATING AND PAYING TAXES AND FEES

Пугаченко Ольга Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2253-050X>

Фоміна Тетяна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5243-6952>

Puhachenko Olha, Fomina Tetiana

Central Ukrainian National Technical University

У статті розглянуто інформаційне забезпечення, як складову частину процесу нарахування та сплати податків і зборів. Встановлено, що в ПКУ інформаційно-аналітичне забезпечення визначено, як комплекс заходів, які координуються центральним органом виконавчої влади та забезпечують формування та реалізацію державної фінансової політики щодо збору, опрацювання та використання інформації. Доведено, що інформаційне забезпечення є складовою системи національної безпеки, а тому його захист є надзвичайно важливими. З'ясовано, що у структурі ДПС України виокремлено Департамент інформаційних технологій, який забезпечує розвиток, впровадження та технічний супровід інформаційно-комунікаційних систем і сервісів. Наголошено, що експертні дослідження передбачають використання даних ІТС органів ДПС України для отримання доказів при розгляді справ із питань нарахування та сплати податків і зборів. Систематизовано перелік джерел надходження даних для формування інформаційного забезпечення експертних досліджень і податкових перевірок. Представлено структуру інформаційних ресурсів ДПС України. Підкреслено, що інформаційне забезпечення експертних досліджень та податкових перевірок порядку нарахування та сплати податків і зборів доповнюється інформаційно-довідниковими базами даних.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, нарахування й сплата податків і зборів, експертне дослідження, податкові перевірки, інформаційно-аналітичне забезпечення, інформаційно-телекомунікаційні системи, інформаційно-довідникові бази даних, інформаційне забезпечення нарахування і сплати податків у системі національної безпеки.

The article examines the peculiarities of information support as a component of the process of calculation and payment of taxes and fees to budgets of different levels. The purpose of the article is to study the necessity, content, composition, structure and purpose of information support in the course of organising and conducting expert studies and tax audits of the procedure for calculation and payment of taxes and fees to budgets of various levels. The study is based on the use of general scientific methods: systematisation, logical, analytical, induction, deduction, as well as methods of theoretical generalisation, classification and grouping; the results of the study are presented using the graphical method. The article establishes that the Tax Code of Ukraine provides for the definition of information and analytical support as a set of measures coordinated by the central executive body which ensures the formation and implementation of the state financial policy with regard to collection, processing and use of information required for performing the functions assigned to controlling bodies. It is proved that information support, in addition to performing its main functions, is also a component of the national security system, since the data of information resources can be used for criminal purposes, and therefore their protection and authorised access are extremely important, especially in times of war. It is found that the structure of the State Tax Service of Ukraine includes the Department of Information Technology, which ensures the development, implementation and technical support of information

and communication systems and technologies, automation of procedures, organisation of implementation of electronic services, etc. It is noted that expert research includes, among other things, the study of accounting, taxation and reporting documents, and therefore the use of data from the information and telecommunication systems of the State Tax Service of Ukraine to obtain evidence in cases involving the calculation and payment of taxes and fees is appropriate and necessary in the course of forensic activities. The list of data sources for the formation of information support for expert studies and tax audits is systematised. The structure of the information resources of the State Tax Service of Ukraine in terms of individual information and telecommunication systems is presented. It is stressed that information support for expert studies and tax audits of the procedure for calculation and payment of taxes and fees is supplemented by publicly available information and reference databases.

Keywords: information support, calculation and payment of taxes and fees, expert research, tax audits, information and analytical support, information and telecommunication systems, information and reference databases, information support for calculation and payment of taxes in the national security system.

Постановка проблеми. Важливою складовою порядку нарахування та сплати податків і зборів є відповідне інформаційне забезпечення такого процесу. Воно полягає у забезпеченні потреб у достовірній, належній та повній інформації обмеженого кола користувачів. Якість, наповненість, доступність та зручні умови користування інформаційними базами створюють оптимальні можливості для задоволення потреб законодавчо визначених осіб при отриманні ними інформації про стан розрахунків з бюджетом за податками і зборами.

Для ефективного виконання покладених на інформаційне забезпечення функцій, воно має враховувати перманентні зміни та сучасні вимоги, швидко адаптуватись під зовнішні і внутрішні фактори, трансформуватись у відповідності до інноваційних технологій. Розвиток ІТ-технологій впливає на організацію і методику порядку нарахування та сплати податків і зборів, а тому вимагає пошуку новітніх способів і прийомів використання наявних властивостей і можливостей інформаційних баз.

Вплив глобалізаційних процесів на податкову сферу вимагає пошуку нових підходів до структури, змісту, технологічної обробки та обміну податковою інформацією, яка слугує основою для проведення експертних досліджень та податкових перевірок у частині нарахування та сплати податків і зборів до бюджетів різних рівнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Через свою актуальність, розширення можливостей та підвищення значущості інформаційного забезпечення при організації експертних досліджень та податкових перевірок розрахунків із бюджетами за податками і зборами, дана тематика активно та неоднозначно обговорюється у наукових колах. Так, І. Сторожук наголошує на важливості інформаційного складника, як ефективного компоненту адміністрування податків і зборів [10]; Л. Матвейчук досліджує розвиток інформаційних технологій і систем у державному управлінні

оподаткуванням [3]; М. Шевченко та В. Соколов розглядають методологічні підходи до оцінювання ефективності функціонування державного механізму інформаційно-аналітичного забезпечення політики національної безпеки України [16]; джерелознавчий аналіз дискурсного поля щодо інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні наводить Т. Ганцюк [1]; сутність поняття «інформаційно-аналітичне забезпечення» висвітлено у роботі К. Шапошникова [15]; О. Мамалуй розкриває загальнотеоретичну проблематику, пов'язану з аналізом нормативних приписів чинного податкового законодавства виділені норми матеріального права, які регулюють інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів [2]; О. Титаренко та Ю. Саух висвітлюють питання інформаційно-аналітичного та експертно-консультаційного забезпечення діяльності органів державного управління [11] тощо.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що тематика інформаційного забезпечення порядку нарахування та сплати податків і зборів постійно перебуває у полі зору як теоретиків, так і практиків, наразі в Україні потреби користувачів в податковій інформації не забезпечені повною мірою. Окреслена проблема підсилюється при організації та проведенні експертних досліджень і податкових перевірок в умовах євроінтеграційних процесів, коли достовірність інформації відіграє виключну роль. Дана робота є продовженням авторських досліджень, висвітлених у роботах [8; 9; 12; 13; 14].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження необхідності, змісту, складу, структури та призначення інформаційного забезпечення при організації та проведенні експертних досліджень та податкових перевірок порядку нарахування й сплати податків і зборів до бюджетів різних рівнів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Експертизи з економічних питань, в т.ч. у частині правильності нарахування й сплати податків і зборів, є складовою судово-експертної діяльності. Тому, розглядаючи справи про економічні злочини без фахової фінансово-економічної освіти, юристи ставляться з великою довірою до висновків експертів-економістів.

Судова експертиза – це дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду [7]. Для юридичних і фізичних осіб на договірних засадах експертами проводяться експертні дослідження, що потребують спеціальних знань та використання методів криміналістики і судової експертизи [6]. Економічна експертиза передбачає дослідження документів: бухгалтерського обліку, оподаткування і звітності; про економічну діяльність підприємств й організацій; фінансово-кредитних операцій.

На законодавчому рівні визначено, що підставою для проведення експертизи відповідно до чинного законодавства є процесуальний документ про призначення експертизи, складений уповноваженою на те особою (органом), або договір з експертом чи експертною установою, укладений за письмовим зверненням особи у випадках, передбачених законом, в якому обов'язково зазначаються її реквізити, номер справи або кримінального провадження або посилання на статтю закону, якою передбачено надання висновку експерта, перелік питань, що підлягають вирішенню, а також об'єкти, що підлягають дослідженню [6]. При цьому зазначається, що в інших випадках проводиться експертне дослідження, підставою для якого є договір з експертом чи експертною установою, укладений за письмовою заявою (листом) замовника (юридичної або фізичної особи), з обов'язковим зазначенням його реквізитів, з переліком питань, які підлягають розв'язанню, а також об'єктів, що надаються. Результати проведення експертиз й експертних досліджень представляються у письмовому документі – висновок експерта.

ДПС України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне

страхування [5]. Одним із основних завдань ДПС України є контроль за надходженням до бюджетів податків, зборів, платежів, який трансформувався у таке поняття як «податковий контроль».

Податкові перевірки проводяться органами ДПС із метою встановлення дотримання платниками податків податкового та іншого законодавства. У ПКУ вони визначені як спосіб здійснення податкового контролю. Податкові перевірки – це процесуальні дії податкових органів, що пов'язані з контролем за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати податків і зборів платниками податків. Реалізуються вони шляхом зіставлення фактичних даних із задекларованими.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів – це комплекс заходів, що координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій [4].

На основі інформаційно-аналітичних даних проводяться експертні дослідження, перевірки та звірки. Збір податкової інформації для наповнення інформаційно-аналітичних баз, які використовуються під час експертних досліджень і податкових перевірок, здійснюється на основі даних із джерел, згрупованих у таблиці 1.

Інформаційне забезпечення, як джерело інформації для проведення експертних досліджень і податкових перевірок, є складною системою, на вході якої подається інформація, а на виході – надходження податків та зборів до бюджету. Саме тому у структурі ДПС України виокремлено Департамент інформаційних технологій, який забезпечує розвиток, впровадження та технічний супровід інформаційно-комунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур, організацію впровадження електронних сервісів тощо.

Інформаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, є державною власністю. Система захисту податкової інформації, що зберігається в базах даних інформаційних систем, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику [4]. Інформаційні ресурси ДПС України складаються з окремих інформаційно-телекомунікаційних систем (ІТС), що у графічному виразі наведено на рис. 1.

Таблиця 1

**Інформаційне забезпечення експертних досліджень і податкових перевірок
та джерела його формування**

Надавачі інформації	Зміст інформації
Платники податків та податкові агенти	Податкові декларації, розрахунки, звіти
	Електронні форми копії документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань); первинні документи, які ведуться в електронній формі; реєстри бухгалтерського обліку; фінансова звітність; інші документи, пов'язані з обчисленням та сплатою податків і зборів
	Документи про фінансово – господарські операції платників податків
	Документи про застосування РРО, програмних РРО, у т.ч. електронні копії розрахункових документів та фіскальних звітних чеків
Органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування; НБУ; Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	Дані про об'єкти оподаткування, що надаються та/або реєструються відповідними органами
	Дані про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків
	Інформація, що міститься у звітних документах (крім персоніфікованої статистичної інформації), які подаються платником податків органам виконавчої влади та/або органам місцевого самоврядування
	Інформація про встановлені органами місцевого самоврядування ставки місцевих податків, зборів та надані такими органами податкові пільги
	Інформація про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності
	Дані про експортні та імпорتنі операції платників податків
	Переліки фінансових установ, професійних учасників ринків капіталу, інститутів спільного інвестування та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі види фінансових послуг
Банки	Інформація про наявність та рух коштів на рахунках/ електронних гаманцях платника податків, звіти про підзвітні рахунки
Інші фінансові установи, відмінні від банків	
Небанківські надавачі платіжних послуг	
Емітенти електронних грошей	
Органи влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів	Інформація стосовно конкретних осіб або операцій, яка є необхідною або може бути доречною для виконання або застосування положень національного законодавства або міжнародних договорів
Підрозділи ДПС	Інформація, отримана внаслідок проведення перевірок, у т.ч. й складених за їх результатами актів
Інформація, оприлюднена відповідно до законодавства та/або добровільно чи за запитом надана контролюючому органу в установленому законом порядку, а також інформація, наведена у скарзі покупця (споживача) щодо порушення платником податків встановленого порядку проведення розрахункових операцій із застосуванням РРО та/або програмних РРО	
Інформація від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері цифрової економіки, інформацію про відповідність резидентів Дія Сіті вимогам Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», зокрема щодо включення/виключення платників податків до/з реєстру Дія Сіті	

Джерело: складено авторами на основі [4]

Рис. 1. Інформаційні ресурси ДПС України

Джерело: складено авторами

Кожен із визначених на рис. 1 блоків має підсистеми, у рамках яких вирішуються покладені завдання, і які становлять інформаційну базу для проведення експертних досліджень і податкових перевірок. У таблиці 2 представлено структуру інформаційних ресурсів ДПС, їх склад і призначення.

Методика використання, напрямок, а також повнота охоплення наведених у таблиці 2 інформаційних ресурсів залежить від етапів і завдань експертних досліджень та податкових перевірок (звірок).

Ми погоджуємось з думкою, що вивчення шляхів розвитку та вибору найбільш оптимальної моделі використання Інтернет-технологій у сфері оподаткування є надзвичайно актуальним питанням, адже в умовах євроінтеграційної політики світова спільнота вимагає від України комплексних змін, у тому числі у сфері доступу до публічної інформації та прозорості діяльності органів державної влади, в тому числі і фіскальних органів. Бурхливий розвиток інформаційних технологій та стрімкий розвиток ІТ-бізнесу накладає свій відбиток і на сферу оподаткування та вимагає введення нових способів управління, які б стали більш зручними та зрозумілими як для органу, що справляє податок, так і для особи, яка його сплачує [10, с. 264].

Під час виконання завдань експертних досліджень та проведення податкових перевірок використовуються також інформаційно-довідникові бази даних, які перебувають у відкритому доступі та згруповані у таблиці 3.

Слід відзначити, що з оголошенням в Україні правового режиму «воєнний стан» переважна більшість автоматизованих інформаційних ресурсів із лютого 2022 року були або повністю закриті, або мали обмежений доступ. Це пов'язано із забезпеченням економічної та національної безпеки України з метою упередження несанкціонованого доступу, використання інформації у корисливих цілях та розголошення персональних даних, а також унеможливлення хакерських атак на державні автоматизовані реєстри.

Висновки. У результаті проведеного дослідження з'ясовано, що:

- інформаційне забезпечення є важливою складовою процесу нарахування та сплати податків і зборів до бюджетів різних рівнів, адже саме воно дозволяє оптимізувати роботу всіх контролюючих органів та інших зацікавлених суб'єктів як державного, так і приватного секторів національної економіки;

- Податковим кодексом України передбачено визначення інформаційно-аналітичного забезпечення, як комплексу заходів, що координуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій;

- інформаційне забезпечення, окрім виконання своїх основних функцій, є також складовою системи національної безпеки, адже дані інформаційних ресурсів можуть бути викорис-

Таблиця 2

**Структура та призначення інформаційно-телекомунікаційних систем (ІТС)
Державної податкової служби України**

Назва ІТС	Підсистема ІТС	Призначення
ІТС «Єдина інформаційні система (митний блок)»	АС «Інспектор»	Система корпоративної електронної пошти
		Автоматизація процесів митного оформлення та митного контролю, здійснення контролю доставки вантажів, ведення митних класифікаторів, ведення протоколів про порушення митних правил та контрабанди, збереження електронних копій ВМД, обмін інформацією із суб'єктами інформаційних відносин (АСМО)
ІТС «Податковий блок»	АС «Реєстрація платників податків»	Облік платників податків (юридичних та фізичних осіб)
		Облік об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням
		Ведення реєстрів платників окремих податків, реєстру суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності тощо
	АС «Обробка податкової звітності»	Прийняття, реєстрація, обробка та збереження даних звітності, податної платниками податків
	АС «Облік платежів»	Визначення стану розрахунків з бюджетом кожного платника за кожним податком (ведення інтегрованої картки платника податків)
		Відшкодування ПДВ та повернення переплат
		Робота з податковим боргом
	АС «Податковий аудит»	Формування плану-графіків перевірок
		Формування документів на всіх етапах контрольно-перевірочної роботи
		Відслідковування оскарження результатів контрольно-перевірочної роботи
	Формування та опрацювання запитів зустрічних звірок	
АС «Аналітична систем»	Формування звітів та зведеної інформації	
АС «Адміністрування системи»	Керування доступом	
ІТС «Єдине вікно подання електронної звітності»	Приймання звітності в електронному вигляді, що надсилається суб'єктами господарювання до центральних органів виконавчої влади	
	Ведення Єдиного реєстру податкових накладних та електронне адміністрування ПДВ	
	Приймання електронних повідомлень від банків, фінансових установ про відкриття/закриття рахунків	
	Приймання та обробка сервісних запитів	
	Надіслання інформаційних повідомлень в електронному вигляді	
ІТС «Управління документами»	Реєстрація, облік документів в ДПС	
	Контроль виконання доручень	
	Зберігання електронних копій документів	
ІТС «Офіційний веб-портал»	Оприлюднення інформації про діяльність ДПС у мережі Інтернет	
	Доступ до окремих електронних реєстрів та сервісів ДПС	
ІТС «Державний реєстр фізичних осіб-платників податків»	Реєстрація фізичних осіб-платників податків у Державному реєстрі	
	Накопичення інформації про доходи та утримані податки з фізичних осіб, які не є підприємцями та самозайнятими особами	

Джерело: складено авторами

Таблиця 3

Інформаційно-довідникові бази даних, як складова інформаційного забезпечення експертних досліджень та податкових перевірок

Назва е-ресурсу	Режим доступу до ресурсу
Портал відкритих даних	
Будівництво	https://data.gov.ua/group/budivnytstvo
Економіка	https://data.gov.ua/group/ekonomika
Сільське господарство	https://data.gov.ua/group/silske-hospodarstvo
Транспорт	https://data.gov.ua/group/transport
Держава	https://data.gov.ua/group/derzhava
Земля	https://data.gov.ua/group/zemlia
Фінанси	https://data.gov.ua/group/finansy
Екологія	https://data.gov.ua/group/ekolohiia
Податки	https://data.gov.ua/group/podatky
Стандарти	https://data.gov.ua/group/standarty
Юстиція	https://data.gov.ua/group/iustytsiia
	Бізнес-реєстри
	https://youcontrol.com.ua/
	http://sfs.gov.ua/businesspartner
Пошук контрагентів та зміни реєстраційних даних	http://orbisdirectory.bvdfinfo.com/OrbisDirectory/Companies
	http://www.exportgenius.in/
	https://www.importgenius.com/search
	http://www.ukrexport.gov.ua/eng/ukr_export_exporters/
	Інформаційні ресурси
Інформаційний ресурс ДПС України (Електронний кабінет платника)	https://cabinet.tax.gov.ua/
Дані платників ПДВ	https://cabinet.tax.gov.ua/registers/pdv
Електронна митниця	http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/elektronna-mitnitsya/
База даних офшорних компаній	https://offshoreleaks.icij.org/
Перелік осіб, до яких застосовано спеціальні санкції Міністерства економічного розвитку України	https://www.me.gov.ua/SpecialSanctions/List?lang=ukUA&showFrgn=True&company=linge&fbclid=IwAR36uCy3EtcW0VmF5-IN-rAw5vawLr6cGrUJAIvstyPPX7D-2bJ-p8VM0Gk
Власники істотної участі у банках України	https://bank.gov.ua/ua/control/uk/publish/article?art_id=6738234&cat_id=51342&fbclid=IwAR2Zc-Ma3Gi4nZaMmhjoKZhwyUzVgkYGXKQGRveykFsS1_4Mvy35W6d0bno
Інформація щодо фондового ринку	https://smida.gov.ua/db
Єдиний державний веб-портал відкритих даних	https://data.gov.ua/
Визначення дати народження за ідентифікаційним кодом	https://ind-kod.org.ua/
Безкоштовний витяг з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань	https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch
Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено впровадження у справі про банкрутство	https://kap.minjust.gov.ua/services?product_id=3&is_registry=1&keywords=&usertype=all
Єдиний державний реєстр судових рішень	http://www.reyestr.court.gov.ua/
Реєстр громадських об'єднань	https://rgo.minjust.gov.ua/
Єдиний реєстр громадських формувань	https://rgf.minjust.gov.ua/
Єдиний реєстр адвокатів України	http://erau.unba.org.ua/
Єдиний реєстр нотаріусів	http://ern.minjust.gov.ua/pages/default.aspx
Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів	http://rnb.nais.gov.ua/
Публічна кадастрова карта України	http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta
Централізована база даних МТСБУ	https://cbd.mtibu.kiev.ua/Login.aspx
Розшук МВС	https://wanted.mvs.gov.ua/
Єдиний реєстр боржників	https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors
База МВС України	http://mvs.bank.gov.ua/
База втрачених паспортних документів	https://service.pvbki.com/passport/

Джерело: складено авторами

тані у злочинних цілях, а тому їх захист і санкціонований доступ є надзвичайно важливими, особливо в умовах війни;

– у структурі ДПС України виокремлено Департамент інформаційних технологій, який забезпечує розвиток, впровадження та технічний супровід інформаційно-комунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур, організацію впровадження електронних сервісів тощо;

– експертні дослідження передбачають дослідження документів бухгалтерського обліку, оподаткування і звітності, щодо економічної діяльності підприємств й організацій та фінансово-кредитних операцій. Саме тому використання даних інформаційно-телекомунікаційних систем органів ДПС України для отримання доказів при розгляді справ з питань нарахування та сплати податків і зборів є доцільним й необхідним при здійсненні судово-експертної діяльності;

– формування інформаційного забезпечення експертних досліджень і податкових перевірок передбачає чіткий перелік джерел

надходження даних, які нами було систематизовано;

– інформаційні ресурси ДПС України складаються з окремих інформаційно-телекомунікаційних систем: ІТС «Єдина автоматизована інформаційна система (митний блок)»; ІТС «Податковий блок»; ІТС «Єдине вікно подання звітності»; ІТС «Управління документами»; ІТС «Офіційний веб-портал»; ІТС «Державний реєстр фізичних осіб-платників податків»;

– інформаційне забезпечення експертних досліджень та податкових перевірок порядку нарахування та сплати податків і зборів доповнюється інформаційно-довідниковими базами даних, що перебувають у відкритому доступі.

Перспективи подальших наукових пошуків убачаються нам у розробці пропозицій з удосконалення системи інформаційного забезпечення за окремими видами загальнодержавних та місцевих податків і зборів, а також у представленні рекомендацій щодо покращення організації і методики експертної діяльності та податкових перевірок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ганцюк Т.Д. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні: джерелознавчий аналіз дискурсного поля. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 8. URL: www.dy.nauka.com.ua/pdf/8_2018/102.pdf (дата звернення: 20.07.2023).
2. Мамалуй О.О. До питання визначення матеріальних та процесуальних особливостей інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Том 1. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.15> (дата звернення: 20.07.2023).
3. Матвейчук Л.О. Інформаційні технології і системи в державному управлінні оподаткуванням. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2016. № 1 (14). С. 77–84.
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n5483> (дата звернення: 22.07.2023).
5. Про державну податкову службу : Постанова КМУ від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text> (дата звернення: 22.07.2023).
6. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : Наказ М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 22.07.2023).
7. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12/conv#Text> (дата звернення: 22.07.2023).
8. Пугаченко О.Б., Косенко С.С., Бабій М.В. Організація проведення судових експертиз та експертних досліджень з економічних питань. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. № 6 (39). С. 115–130.
9. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Податковий контроль як інструмент запобігання тіньовій економіці. *Стратегічні пріоритети детінізації України у системі економічної безпеки: макро та мікро вимір* : монографія / За ред. Черевка О.В. Черкаси: ПП Чабаненко Ю.А., 2014. С. 259–280, 436–441.
10. Сторожук І.П. Інформаційний складник процесу адміністрування податків. *Юридичний науковий електронний науковий журнал*. 2021. № 8. С. 264–267.
11. Титаренко О.Р., Саух Ю.П. Інформаційно-аналітичне та експертно-консультаційне забезпечення діяльності органів державного управління у сучасних умовах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 12. URL: www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=664 (дата звернення: 21.07.2023).

12. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Документальне забезпечення податкових перевірок та експертних досліджень за загальнодержавними податками. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2464/2383> (дата звернення 21.07.2023).

13. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Організація і методика податкових перевірок : навчальний посібник. Дніпро : Середняк Т.К., 2020. 292 с.

14. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Податкове стимулювання діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану в Україні. *Modern engineering and innovative technologies*. Issue 20. Part 2. Sergeieva&Co, Karlsruhe, Germany, April 2022. С. 113–123. URL: <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit19-02/meit19-02> (дата звернення 21.07.2023).

15. Шапошников К.С. Роль і значення інформаційно-аналітичного забезпечення в системі регіонального менеджменту. *Розвиток продуктивних і регіональна економіка*. 2019. Вип. 29. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/60.pdf (дата звернення: 20.07.2023).

16. Шевченко М.М., Соколов В.А. Методологічні підходи до оцінювання ефективності функціонування державного механізму інформаційно-аналітичного забезпечення політики національної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 148–154.

REFERENCES:

1. Hantsiuk, T.D. (2018) Informatsiino-analitychne zabezpechennia diialnosti orhaniv publichnoi vlady v Ukraini: dzhereloznavchyi analiz dyskursnoho polia [Information and analytical support for the activities of public authorities in Ukraine: source-based analysis of the discourse field]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 8. Available at: www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/102.pdf (accessed 20 July 2023). (in Ukrainian)

2. Mamalui, O.O. (2020) Do pytannia vyznachennia materialnykh ta protsesualnykh osoblyvostei informatsiino-analitychnoho zabezpechennia diialnosti kontroliuiuchykh orhaniv [Regarding the issue of determining the material and procedural features of information and analytical support for the activities of controlling bodies]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 1. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.15> (accessed 20 July 2023). (in Ukrainian)

3. Matveichuk, L.O. (2016) Informatsiini tekhnolohii i systemy v derzhavnomu upravlinni opodatkuvanniam [Information technologies and systems in the state administration of taxation]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, 1 (14). 77–84. (in Ukrainian)

4. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 2755-VI vid 02.12.2010 r. [Tax Code of Ukraine of 02 December, 2010 No. 2755-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 22 July 2023). (in Ukrainian)

5. Pro derzhavnu podatkovu sluzhbu: Postanova KМУ № 227 vid 06.03.2019 r. [Resolution of the CMU About the state tax service of 06 March, 2019 No. 227]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-p#Text> (accessed 22 July 2023). (in Ukrainian)

6. Pro zatverdzhennia Instruksii pro pryznachennia ta provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen ta Naukovo-metodychnykh rekomendatsii z pytan pidhotovky ta pryznachennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen: Nakaz M-va yustytzii Ukrainy № 53/5 vid 08.10.1998 r. [Instructions on the appointment and conduct of forensic examinations and expert research and Scientific and methodological recommendations for the preparation and appointment of forensic examinations and expert research of 08 October, 1998 No. 53/5]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (accessed 22 July 2023). (in Ukrainian)

7. Pro sudovu ekspertyzu: Zakon Ukrainy № 4038-XII vid 25.02.1994 r. [Law of Ukraine On forensic examination of 25 February, 1994 No. 4038-XII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12/conv#Text> (accessed 22 July 2023). (in Ukrainian)

8. Puhachenko, O.B., Kosenko, S.S., & Babii, M.V. (2021) Orhanizatsiia provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen z ekonomichnykh pytan [Organization of Forensic Examinations and Expert Research on Economic Issues]. *Tsentralkoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky*, 6 (39), 115–130. (in Ukrainian)

9. Puhachenko, O.B., & Fomina, T.V. (2014) Podatkovyi kontrol yak instrument zapobihannia tinovii ekonomitsi. *Stratehichni priorytety detinizatsii Ukrainy u systemi ekonomichnoi bezpeky: makro ta mikro vymir* [Tax control as a tool to prevent the shadow economy. *Strategic priorities of detinization of Ukraine in the system of economic security: macro and micro dimension*]. Cherkasy: Chabanenko Yu.A. (in Ukrainian)

10. Storozhuk, I.P. (2021) Informatsiinyi skladnyk protsesu administruvannia podatkov [The information component of the tax administration process]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi naukovyi zhurnal*, 8, 264–267. (in Ukrainian)

11. Tytarenko, O.R., & Saukh, Yu.P. (2013) Informatsiino-analitychne ta ekspertno-konsultatsiine zabezpechennia diialnosti orhaniv derzhavnoho upravlinnia u suchasnykh umovakh [Information-analytical and expert-consultation support for the activities of state administration bodies in modern conditions]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 12. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.15> (accessed 21 July 2023). (in Ukrainian)

12. Fomina, T.V., & Puhachenko, O.B. (2023) Dokumentalne zabezpechennia podatkovykh perevirok ta ekspertnykh doslidzhen za zahalnodержavnymy podatkami [Documentary support of tax audits and expert studies on national taxes]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 51. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2464/2383> (accessed 21 July 2023). (in Ukrainian)
13. Fomina, T.V., & Puhachenko, O.B. (2020) Orhanizatsiia i metodyka podatkovykh perevirok [Organization and methodology of tax audits]. Dnipro: Seredniak T.K. (in Ukrainian)
14. Fomina, T.V., & Puhachenko, O.B. (2022) Podatkove stymuliuvannia diialnosti subiektiv hospodariuvannia v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Tax incentives for business entities under martial law in Ukraine]. *Modern engineering and innovative technologies*, 20, 2, 113–123. (in Ukrainian)
15. Shaposhnykov, K.S. (2019) Rol i znachennia informatsiino-analitychnoho zabezpechennia v systemi rehionalnoho menedzhmentu [The role and significance of information and analytical support in the system of regional management]. *Rozvytok produktyvnykh i rehionalna ekonomika*, 29. Available at: http://market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/60.pdf (accessed 20 July 2023). (in Ukrainian)
16. Shevchenko, M.M., & Sokolov, V.A. (2020) Metodolohichni pidkhody do otsiniuvannia efektyvnosti funktsionuvannia derzhavnogo mekhanizmu informatsiino-analitychnoho zabezpechennia polityky natsionalnoi bezpeky [Methodological approaches to evaluating the effectiveness of the state mechanism for information and analytical support of national security policy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 1, 148–154. (in Ukrainian)